

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

בפני כבוד סגן הנשיאה השופט אריאל ואגו – אב"ד
כבוד השופט גד גדעון
כבוד השופטת גאולה לוי

המערער ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד משה עבדי ונועה אלוני

נגד

המשיבים 1. עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל
2. א.ש.
3. א.ש.
ע"י ב"כ עוה"ד אפרים ווגדן

4. ט.ס.
ע"י ב"כ עוה"ד דניאל שבח ומורן לוסקי

פסק דין

כב' השופטת ג' לוי:

לפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופט י' ברוזה, ס.נשיא) שניתן ביום 15.09.2020 בת"א 31013-12-17. בפסק הדין נדונה תביעת יורשים ותביעת תלויים בגין מותה הטרגי, הרבה בטרם עת, של גב' מ.ש. ז"ל, שנהרגה בתאונת דרכים ביום ---2017.

בית המשפט פסק להוריה של המנוחה (המשיבים 2-3) שתבעו כיורשיה, פיצוי בגובה 1,116,930 ₪. בנוסף נפסק פיצוי למשיב 4, כתלוי במנוחה, בסך 1,168,326 ₪.

השאלה המרכזית עליה נסב הערעור היא האם משיב 4 הוא בגדר "בן-זוג" הזכאי לפיצויים כתלוי במנוחה, והאם הוא חסום מלתבוע פיצוי כאמור בשל שטר סילוק עליו חתם כתובע בתביעה נפרדת שהגיש בגין נזקי הגוף שנגרמו לו עצמו בתאונת הדרכים.

רקע והליכים

1. גב' מ.ש. ז"ל, ילידת ---1989, נהרגה בתאונת דרכים שהתרחשה ביום ---2017, במהלך נסיעה ברכב שהיה נהוג על ידי המשיב 4.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

- 1
2 המשיבים 2 ו-3 הם הוריה ויורשיה של המנוחה, בהתאם לצו ירושה שניתן ביום
3 03.09.2017. משיב 4 הגיש הודעת הסתלקות מחלקו בעיזבונו. התביעה, מכוח חוק הפיצויים
4 לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, הוגשה במקורה על ידי המשיבים 1 עד 3 כתביעת
5 יורשים בלבד. נטען בה כי המנוחה, שמצאה את מותה הטרגי בגיל 28, הייתה רווקה, היא
6 עבדה ובמקביל למדה לימודים אקדמיים. הוריה דרשו פיצוי על אובדן הכנסות בשנים
7 האבודות, הוצאות שונות ונזק לא ממוני.
8 משיב 4 נתבע כנהג הרכב, ובהמשך נמחק מהתביעה, בהסכמה, כיוון שהגיש תביעה נפרדת
9 בגין פגיעתו שלו בתאונה (כפי שיפורט בהמשך), ובא כוחה של חברת הביטוח, המערערת
10 לפנינו, לא יכול היה לייצגו.
11
12 2. ביום 15.11.2018 הציע ב"כ המערערת כי משיב 4 יצורף כתובע, על מנת שלא לחשוף את
13 המערערת לסיכונים כספיים נוספים. ביום 02.01.2019 הגיש המשיב 4 בקשה להתיר לו
14 להצטרף לתביעה כתלוי במנוחה. בית המשפט נעתר לבקשתו והתיר תיקון כתב התביעה.
15 בכתב התביעה המתוקן שהוגש ע"י משיבים 1-4, נטען כי המשיב 4 היה בן זוגה של המנוחה
16 ערב פטירתה ותלוי בה. נטען כי המנוחה והמשיב 4 חיו תחת קורת גג אחת, תוך שהם
17 מנהלים משק בית משותף והם התעתדו להינשא ביום 18.05.2017. נטען כי המנוחה תמכה
18 במשיב 4 ודאגה להשלים את כל מאווייו, היא שימשה עזר כנגדו והשניים קיימו משק בית
19 מאורגן והעניקו בית חם ואוהב האחד למשנהו, מתוך כוונה להקים בית משותף.
20
21 3. להשלמת התמונה יצוין כי לפני הגשת התביעה המתוקנת הגיש המשיב 4 תביעה נפרדת
22 לבית משפט השלום בחיפה (ת.א. 18-09-23958). בתביעה (מיום 13.09.2018) תבע המשיב
23 4 פיצוי בגין הנזקים שנגרמו לו כתוצאה מפציעתו בתאונה. ביום 17.10.2018 חתם המשיב
24 4 על שטר קבלה וסילוק (כנגד תשלום בסך 170,000 ₪), ובעקבות זאת מחק את התביעה.
25
26 פסק הדין של בית משפט השלום
27
28 4. בפסק הדין נשוא הערעור קבע בית משפט השלום בבאר שבע כי יש לראות את המנוחה
29 והמשיב 4, כבני זוג, לעניין סעיף 78 לפקודת הניקין [נוסח חדש], ועל כן משיב 4 זכאי
30 לפיצויים כתלוי. בית המשפט פסק כי יש לקחת בחשבון את ההליכים שנקטו למיסוד
31 הקשר בדרך של נישואין, במיוחד כאשר טקס הנישואין היה אמור להתקיים חודשיים
32 לאחר המועד שבו התרחשה התאונה, ולמעשה כל ההכנות כבר הושלמו, כולל רישום
33 לנישואין בפראג, הזמנת כרטיסי טיסה לפראג והזמנת מלון.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

1 בית המשפט עמד על הקושי עם הטיעון של הורי המנוחה בתחילת הדרך, לפיו המנוחה
2 הייתה רווקה. אך ההסבר שלהם, לפיו לא היה להם קל עם העובדה שהמשיב 4 המשיך
3 בחייו והתחתן, נמצא מספק. בית המשפט קבע כי אין מדובר בטענה אותה כבש המשיב 4,
4 אלא בטענה שהורי המנוחה ניסו להסתיר ממניעים רגשיים, והמשיב 4 ביקש שלא להיכנס
5 אליה, גם הוא מטעמים רגשיים.
6 וכך מסכם בית המשפט את קביעותיו:

7
8 **"לסיכום, מהראיות שהיו בפני, אני קובע כי פני המנוחה והתובע היו**
9 **למיסוד המערכת שלהם, הם נרשמו בפועל לנישואין (אשר לאור מגבלות**
10 **שנובעות מכך שאימו של התובע אינה יהודייה הם היו אמורים להתחתן**
11 **חתונה אזרחית בפראג), הזמינו טיסות, הזמינו מלון ולמעשה, כוונתם**
12 **הייתה להיות בני זוג לא רק בפועל (כפי שהיו) אלא כלפי כולי עלמא.**

13
14 **לא בכדי חתם התובע על תצהיר הסתלקות מעיזבון המנוחה, וזאת כי גם**
15 **בפני הרשויות היה ברור כי הוא זכאי לרשת את המנוחה, בהתאם לחוק.**

16
17 **יש לדחות את הטענות של הנתבעת בדבר העובדה שבני הזוג ניהלו**
18 **חשבונות בנק נפרדים כראיה לכך שאין מדובר בבני זוג, התנהלות זו אינה**
19 **נדירה ויכולה לנבוע מסיבות שונות, בפועל הוצגו הסכמי שכירות, מסמכי**
20 **רישום לנישואין, ומשכך הוכחה הכוונה להישאר ביחד.**

21
22 **הנתבעת היא זו שביקשה לצרף את התובע לתביעה, שכן היא הבינה שיש**
23 **לו זכות תביעה כתלוי, עניין זה נלמד גם מהצורך של התובע לחתום על**
24 **תצהיר הסתלקות מעיזבון, כדי שההורים יוכלו לקבל את הירושה."**

25
26
27 5. בית משפט השלום דחה את טענת המערערת כי התובע מנוע מלתבוע נזקיו כתלוי, בשל

28 חתימתו על שטר הסילוק בתביעה האחרת. בית המשפט בחן את שטר הסילוק בהקשר של
29 התביעה לפיצוי כנפגע ישיר בתאונה, והנזקים שנתבעו באותה תביעה. נקבע כי המערערת
30 לא הוכיחה שהייתה כוונה לכך שהסכום עליו הוסכם באותו הליך יסלק גם את תביעת
31 המשיב 4 כתלוי, והמערערת אף לא הביאה לעדות את המו"מ מטעמה.
32 בית המשפט עמד על כך, כי המערערת עצמה העלתה את האפשרות כי ייתכן שמשיב 4 היה
33 תלוי במנוחה, לאחר שנחתם שטר הסילוק, ורק כשנה לאחר חתימת השטר נטען לראשונה
34 כי המשיב 4 מנוע מלתבוע כתלוי.

35 בנוסף ציין בית המשפט כי שטר הסילוק הוא בנוסח סטנדרטי, ללא התייחסות לתביעה
36 כתלוי, הגם שתביעה של נפגע ותביעה של תלוי, הן תביעות נפרדות.

37
38 בית המשפט הוסיף ודחה את טענת המערערת כי התובע ויתר על זכות התביעה שלו,
39 ולמעשה הוא ויתר להורי המנוחה על כל הכספים. נפסק, על יסוד החומר שנפרש בפני בית
40 המשפט, כי התובע הסכים לוותר להורים רק על תביעת העיזבון, ולא על תביעת התלויים.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

- 1
2 6. מחלוקות נוספות אליהן נדרש בית משפט השלום נגעו לנתונים לצורך חישוב היקף
3 הפיצויים בתביעת העיזבון ובתביעת התלויים: בסיס השכר של המנוחה; בסיס השכר של
4 המשיב 4; והכנסות רעייתו של המשיב 4, לה נישא בחודש נובמבר 2018.
5
6 לגבי שכרה של המנוחה, נפסק כי שכרה של המנוחה עובר למותה היה 12,482 ₪ מעבודתה
7 כרוקחת ב--- (כ- 11,402 ₪ בניכוי המס). נקבע כי שכרה של המנוחה - שהייתה לקראת
8 סיום לימודי תואר שני בניהול מערכות בריאות וקיבלה אחריות על בית מרקחת קטן - היה
9 הולך ומשביח. על כן, את הפסדי השכר לעתיד חישב בית המשפט לפי 15,000 ₪ נטו (30%
10 תוספת).
11
12 לגבי בסיס השכר של המשיב 4, אשר עד חודש פברואר 2018 עבד ב"----", ובאוגוסט 2018
13 החל לעבוד ב---, נפסק כי בסיס השכר ב"----" היה 16,444 ₪ לחודש, ושכרו ב--- כ- 15,000
14 ₪. לגבי העבר נקבע כי החישוב יהיה לפי השכר בפועל, ולגבי העתיד יילקח בחשבון גידול
15 של 30% - 19,500 ₪ נטו. לכך יתווספו לצורך החישובים, הפרשות לקרן השתלמות.
16
17 באשר לנישואיו של המשיב 4, כדי לחשב את השפעת נישואיו על תביעתו כתלוי, בהתאם
18 לשיטת הידות, בחן בית המשפט את יכולת ההשתכרות של רעייתו. נפסק כי מדובר בבחורה
19 צעירה, משכילה, בעלת ידע בשפות זרות, ועבודתה הנוכחית (כמוכרת בתחום
20 הקוסמטיקה) אינה משקפת את פוטנציאל השתכרותה, על כן בחישוב התלות החל מינואר
21 2021, נלקח בחשבון שכרה כשכר ממוצע במשק - 10,750 ₪.
22
23 7. על יסוד קביעות אלה ודרכי החישוב הנוהגות על פי שיטת הידות, נפסק כי הנזק בגין אובדן
24 השתכרות ב"שנים האבודות", לעבר ולעתיד, הוא 2,214,656 ₪; הנזק בגין אובדן התמיכה
25 למשיב 4 הוא 1,158,326 ₪.
26
27 הפיצוי בגין אובדן התמיכה נוכח מהפסד ההכנסות לעיזבון ב"שנים האבודות". לעיזבון
28 נפסק גם פיצוי בגין כאב וסבל (45,300 ₪) ובגין קבורה ומצבה (15,300 ₪), כך שסך הפיצוי
29 לעיזבון (משיבים 2,3) הוא 1,116,930 ₪.
30 הפיצוי שנפסק למשיב 4 הוא בגובה אומדן התמיכה, בתוספת אובדן שירותי בת-זוג בסך
31 10,000 ₪, כך שהסכום הכולל הוא 1,168,326 ₪.
32
33

הערעור

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34

8. הערעור שלפנינו נפרש על שלוש טענות עיקריות.
ראשית טוענת המערערת, כי אין לראות במנוחה ובמשיב 4 בני זוג לעניין סעיף 78 לפקודת הנזיקין ולכן המשיב 4 אינו זכאי לפיצויים כתלוי.
שנית, נטען כי המשיב 4 אינו זכאי לתבוע נזקיו כתלוי, לאחר שחתם על שטר הסילוק.
שלישית, נטען כי יש להעמיד את שכרה של המנוחה לעבר ולעתיד, לפי שכרה במועד התאונה, סך חודשי של 12,000 ₪.

בנוסף נטען כי למשיב 4 לא נגרמו הפסדי תמיכה בעקבות התאונה, שכן בהעדר ראיות לעניין הכנסותיה של הרעייה החדשה, היה על בית המשפט לקבוע שהכנסותיה זהות להכנסותיה של המנוחה.

תביעת המשיב 4 כתלוי במנוחה

9. מותו של אדם בתאונת דרכים מעניק שתי סדרות של זכויות תביעה: האחת ליורשים והאחרת לתלויים.

זכות התביעה של תלויים מוסדרת בסעיף 78 לפקודת הנזיקין (המוחל מכוח סעיף 4(א) לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975). וכך מורה הפקודה:

**"זכותם של תלויים לפיצויים
גרמה עוולה למותו של אדם, והיה אותו אדם, אילולא מת, זכאי אותה שעה
לפיצויים לפי פקודה זו בעד חבלת גוף שגרמה לו העוולה – יהיו בן זוגו,
הורו וילדו זכאים לפיצויים מן האדם האחראי לעוולה".**

כדי לזכות בפיצוי בגין אובדן תלות במנוח, על התובע להראות כי הוא נמנה על התלויים המנויים בסעיף 78 לפקודה.

החוק אינו מעניק פיצוי בגין אובדן תמיכה לכל מי שהיה תלוי הלכה למעשה במנוח, אלא רק למי שנמנה על קרובי המשפחה המנויים בסעיף (ע"א 8961/16 פלוני נ' המאגר הישראלי לביטוח חובה (ניתן ביום 14.6.2017); ע"א 2000/97 לינדורן נ' קרנית – קרן לפיצוי נפגעי תאונת דרכים, פ"ד נה(1) 27, 12 [1999] להלן – "עניין לינדורן").

תנאי נוסף לקבלת הפיצוי הוא הוכחה של התובע כי נגרם לו הפסד ממון, או שהוא עתיד לסבול הפסד ממון כתוצאה ממותו של המנוח (סעיף 80 לפקודת הנזיקין). בדרך כלל מחושב הפסד התמיכה על פי שיטת הידות – הכנסות בני הזוג מחולקות לידות לפי מספר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

1 בני הבית, בתוספת יד כללית של "משק בית", והפיצוי לתלויים הוא הסכום שמתקבל
2 לאחר ניכוי יד הקיום של המנוח מתוך הכנסתו. אופן החישוב מתבסס על ההנחה כי בני זוג
3 מנהלים "קופה משותפת" ממנה משתלמים צרכיהם וצרכי "משק הבית".
4 בבסיס שיטת הידות עומדת ההנחה, שהיא בגדר חזקה עובדתית המושתתת על אורח
5 החיים של המשפחה הממוצעת, כי הכנסתו של אדם משמשת לקיומם של כל בני המשפחה
6 ולהוצאות כלליות (ר' אליעזר ריבלין, תאונת הדרכים – תחולת החוק, סדרי דין וחישוב
7 הפיצויים (מהדורה רביעית תשע"ב-2012) 928; להלן – "ריבלין"). לגבי ילדים, היא
8 מבוססת על הנחה שילד עד גיל 18 תלוי בהוריו למחייתו, ובתקופת השירות הסדיר בצבא
9 הוא נתמך על ידי הוריו באופן חלקי.

10
11 10. לצד תביעת התלויים, מותו של נפגע בתאונת דרכים מעניק זכות תביעה גם ליורשיו.
12 היורשים, הבאים בנעלי עיזבונו של המנוח, זכאים לפיצוי בגין הנזק הלא ממוני, הוצאות
13 ואובדן השתכרות (כולל "השנים האבודות").
14 מקום בו אין זהות בין היורשים לבין התלויים, יש לנכות מתביעת העיזבון את תביעת
15 התלויים, כיוון שהזכות הישירה והעצמאית של התלויים לתבוע פיצויים מן המזיק
16 מייתרת את הצורך של המנוח לשאת בהוצאה זו (ריבלין, שם, בעמ' 937).

17
18 11. בהתאם להלכה הפסוקה, המונח "בן-זוג" בסעיף 78 לפקודה אינו מתייחד לבני-זוג
19 נשואים והוא חל גם על "ידועים בציבור".
20 בעניין לינדורן נפסק כי מבחינה לשונית, ניתן לראות בידועה בציבור כ"בן זוג" של המנוח.
21 נקבע כי לאור תכליתו של ההסדר המשפטי של מתן פיצויים לתלויים, "ידועה בציבור" היא
22 בגדר "בן זוג" לעניין סעיף 78 לפקודה. וכך כותב כב' הנשיא א' ברק (כתוארו אז):

23
24 "התכלית המונחת ביסוד ההסדר של הפקודה היא להעניק פיצוי בגין
25 אובדן התלות, תוך החזרת המצב לקדמותו. כלומר, העמדת התלויה,
26 במונחים כספיים, באותו מצב שבו הייתה נתונה לולא מעשה הנזיקין
27 שבוצע במנוח. לעניין זה, הקובע הוא היחס העובדתי, הלכה למעשה, של
28 התלות. כאשר ידועה בציבור תלויה הלכה למעשה במנוח – שעמו חיה חיי
29 אישות וניהלה משק בית משותף במסגרתה של משפחה מאוחדת – יש
30 לראות בה כ"בת-זוג" של המנוח לעניין תביעתה כתלויה.... מותו של המנוח
31 גורם לפגיעה בתלותה של ידועה בציבור של המנוח באותה מידה שהוא
32 גורם לפגיעה בתלותה של אישה נשואה למנוח.... ידועה בציבור קשרה את
33 גורלו עם בן-זוגה. הם חיו חיי שיתוף. הם ניהלו משק בית משותף. לעתים
34 אף נולדו להם ילדים. הם חיו חיי משפחה. מעשה הנזיקין קטע את
35 המציאות הזו. הוא פגע בתלותה של הידועה בציבור. למה יגרע חלקה
36 לעניין זכותה כתלויה מזכותה של אישה נשואה? זכותה של אישה תלויה
37 לפיצויים בגין מות בעלה על-פי הפקודה, באה לה לא באשר נישאה לו כדת
38 וכדין אלא באשר שכלה את מפרנסה" (עמ' 28 לפסק הדין).

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

1

2

3 12. המושג "ידועים בציבור" אינו קל להגדרה. אין המדובר בסטטוס משפטי, אלא במצב

4 עובדתי המוכר לצרכים כאלה ואחרים, וכל מקרה נבחן לפי נסיבותיו. בהקשר דומה נפסק

5 כי "הניסיון להגדיר ולסווג מערכות יחסים, על בסיס מודדים כאלה ואחרים, עלול לחטוא

6 למורכבות הדברים. הגוונים הם רבים – איש איש ודרכו, אישה אישה ודרכה ולכל בני-

7 זוג הדרך המיוחדת להם" (דברי כב' המשנה לנשיאה א' ריבלין, בע"א 11902/004 מרים

8 חסין נ' כלל חברה לביטוח בע"מ (ניתן ביום 14.08.2007)).

9

10 לא כל גבר ואשה שחיים ביחד הם בגדר "ידועים בציבור", לא לעניין סעיף 78 לפקודה ולא

11 בהקשרים אחרים. כך, לגבי דיני הרכוש הזוגי והשאלה האם הייתה "כוונת שיתוף", קובעת

12 ההלכה הפסוקה כי יש להתחשב בכל מקרה ומקרה בטיב הקשר הזוגי, בנסיבותיו ובכוונות

13 המונחות בבסיסו, תוך בחינת האפשרויות שעמדו בפני בני-הזוג למיסוד הקשר הזוגי מחד-

14 גיסא ומידת האפשרות של כל אחד מבני-הזוג לניתוק הקשר מאידך-גיסא (בג"ץ 4178/04

15 פלוני נ' בית הדין הרבני לערעורים, פ"ד סב(1) 235). אוסיף כי לא בהכרח תינתן תשובה

16 זהה לשאלה אם בני זוג מסוימים הם "ידועים בציבור" בכל הקשר משפטי. כל מערכת

17 יחסים נבחנת בשים לב לתכליתו של ההסדר המשפטי הרלוונטי ואמות המידה הנגזרות

18 מכך.

19

20 13. ענייננו בתביעת בן זוג בגין אבדן תמיכה כתלוי. על פי המצב המשפטי, הזכאות לפיצוי "בן

21 זוג" בגין אבדן תמיכה אפשרית אפוא בשני מצבים: האחד, קשר נישואין פורמלי. השני,

22 קשר זוגי העולה כדי "ידועים בציבור".

23 המשיב 4 אינו זכאי לפיצוי בגין קשר נישואין פורמלי. הגם שנקבע כי המשיב 4 והמנוחה

24 עמדו להינשא, מועד הנישואין מהווה את קו התיחום לכניסה להסדר משפטי החל על בני

25 זוג נשואים (ראו והשוו ע"א(ב"ש) 43805-01-13 אלעסיבי יוני' אבו געפר פאח'ר (ניתן ביום

26 16.5.2013)).

27

28 יוער כי תיחום דומה מתקיים גם בהסדרים משפטיים אחרים בין בני-זוג. למשל, בהתאם

29 לסעיף 5(א) לחוק יחסי ממון בין בני-זוג, התשל"ג-1973, הזכות לאיזון משאבים היא לגבי

30 נכסים שצברו בני הזוג ממועד הנישואין ואילך. נכסים שהיו להם ערב הנישואין אינם

31 כפופים להסדר איזון המשאבים. דוגמא נוספת היא חוק הירושה, התשכ"ה-1965. בהתאם

32 לסעיף 10 לחוק הירושה, יורש על פי דין הוא מי שהיה במות המוריש בן-זוגו מכוח נישואים

33 פורמליים (בע"מ 9607/03 פלוני נ' פלונית (ניתן ביום 26.11.2006)).

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

- 1 לצד הסדרים משפטיים אלה של איזון משאבים וירושה לגבי בני זוג נשואים, קיימים
2 הסדרים משפטיים לגבי ידועים בציבור. דיני הרכוש הזוגי מכירים בכוונת שיתוף ביחס
3 לבני-זוג ידועים בציבור. באשר לדיני ירושה, סעיף 55 לחוק הירושה קובע הסדר של "מעין
4 צוואה" ביחס לאיש ואישה החיים חיי משפחה ומשק בית משותף. הסדרים אלה
5 מתקיימים מקום בו הוכחו היסודות העובדתיים הנדרשים שהותוו בדין ובהלכה הפסוקה,
6 לאור התכליות העומדות ביסוד הסדרים משפטיים אלה. כאמור, אין בהכרח חפיפה
7 ביסודות העובדתיים הנדרשים לצורך הכרה בקשר הזוגי בכל אחד מההקשרים.
8
- 9 14. השאלה שלפנינו היא האם משיב 4 והמנוחה היו "ידועים בציבור" לעניין סעיף 78 לפקודה.
10
- 11 המערערת טוענת כי אין בפסק הדין כל קביעה עובדתית כי המנוחה והמשיב 4 היו "ידועים
12 בציבור". כמו כן, לא הוכחו קיום חיי משפחה, שיתוף כלכלי ומשק בית משותף, חשבון בנק
13 משותף, תקופת שותפות ממושכת או הולדת ילדים. לטענתה, הוכחו עובדות רבות שדווקא
14 שוללות את היותם של השניים ידועים בציבור. כך, הוריה של המנוחה תמכו בה והעמידו
15 לרשותה את רכבם, למנוחה ולמשיב 4 היו חשבונות בנק נפרדים, ו"הרכוש המשותף"
16 הסתכם בטלוויזיה וארון. השניים לא עשו שום פעולה לקראת רכישת דירה. המערערת
17 מוסיפה וטוענת כי לא הוכח קיומה של תלות בפועל במועד הפטירה, כמתחייב על פי הלכת
18 לינדורן, שכן לא הוכח קיומם של משק בית משותף, רכוש משותף, חשבון בנק משותף או
19 כיוצ"ב.
20
- 21 15. משיב 4 בתשובתו לערעור מפנה לקביעה של בית המשפט קמא כי פני המנוחה ופניו, היו
22 למיסוד המערכת הזוגית שלהם. הם נרשמו בפועל לנישואין, הזמינו טיסות וכוונתם הייתה
23 להיות בני-זוג לא רק בפועל כפי שהיו, אלא כלפי כולי עלמא. נטען כי המנוחה והמשיב 4
24 ניהלו מערכת יחסים במשך למעלה משנתיים, במהלכה התארסו. במהלך התקופה, השניים
25 שכרו יחד דירה, התגוררו בה וניהלו משק בית משותף לכל דבר ועניין, ובפני בית המשפט
26 הוצגו חוזי השכירות לשנים 2015, 2016. משיב 4 מפנה לעדותו, כי הכיר את המנוחה בשנת
27 2015 והשניים עברו להתגורר יחד בדירה שכורה, לאחר כחצי שנה. הם קנו ארון, פינת
28 אוכל, שולחן קפה וטלוויזיה, ונשאו במשותף בחשבונות ובקניות הגדולות. השניים בילו
29 חופשות בארץ ובחו"ל, וביום 31.12.2016 הציע משיב 4 למנוחה נישואים. הוא מפנה גם
30 לעדות אמה של המנוחה, שהעידה על רצונם של השניים להתחתן, לקנות בית ולהביא
31 ילדים.
32 לשאלת קיומה של תלות בפועל טוען המשיב 4 כי התגורר עם המנוחה בדירה שכורה במשך
33 שנתיים, במהלכן הם נשאו במשותף בכל ההוצאות הכרוכות בניהול משק בית. הוא מוסיף

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

- 1 וטוען כי בעניין לינדורן הוכרה האפשרות לפסיקת פיצוי גם בשל האפשרות לקיום תלות
2 עתידית.
3
- 4 16. לאחר בחינת טיעוני הצדדים, פסק דינו של בית משפט השלום והתשתית שנפרשה בפניו,
5 מצאתי כי יש ממש בטיעוני המערערת.
6 פסק דינו של בית משפט השלום התמקד בכך שהמנוחה והמשיב 4 היו מאורסים ופניהם
7 היו למיסוד מערכת היחסים ביניהם. פסק הדין מבוסס במידה רבה על הכוונות לעתיד,
8 וכפועל יוצא מכך על הסיכוי שבעתיד תהיה תלות (סעיף 18 לפסק הדין). אין בפסק הדין
9 ממצאים על כך שעובר לתאונה בני הזוג חיו במערכת יחסים אותה תפסו כמערכת יחסים
10 מחייבת, וכי הייתה בפועל תלות ביניהם. גם בהנחה שהשניים חיו תחת קורת גג אחת
11 וניהלו משק בית משותף, אין להסתפק בכך, והיה על המשיב 4 להוכיח כי נתמלאו היסודות
12 שהותוו בהלכה הפסוקה כתנאי לזכאות ידוע בציבור לפיצויים כתלוי, קרי, תלות בפועל.
13 היה עליו להוכיח כי מעבר לחיים תחת קורת גג אחת, ניהלו בני הזוג חיי שיתוף כלכלי
14 וקשרו את גורלם הכלכלי זה לזו. לא די בתלות עתידית, אלא נדרשת תלות הלכה למעשה,
15 אותה קטע מעשה הנזיקין.
16 יובהר כי אין באמור כדי לקבוע את אמות המדיה להכרה בבני זוג כידועים בציבור לכלל
17 ענפי המשפט. האמור מתייחס רק לסעיף 78 לפקודת הנזיקין, שם הדגש הוא בשאלת
18 התלות, בהתאם לפרשנות התכליתית של המונח "בן זוג" בסעיף 78.
19
- 20 17. לטעמי, יש קושי להסתפק בסיכוי לתלות עתידית בלבד, ללא תלות בפועל. עניין לינדורן
21 אמנם מתייחס לתלות שהייתה נמשכת בעתיד, לולא מעשה הנזיקין. אולם ההכרה בזכאות
22 מבוססת על אובדן תלות שהתקיימה בפועל, לפני אירוע הנזיקין, ולא על סיכוי לתלות
23 עתידית בלבד, כמו במצב של כוונה עתידית למיסוד הקשר. אוסיף כי לטעמי, בהעדר תלות
24 בפועל, קשה למצוא הצדקה לחישוב נזקי אבדן התמיכה על פי שיטת הידות, המבוססת
25 כאמור על הנחות לגבי התנהלות מקובלת של תא משפחתי המתנהל על בסיס שיתוף זוגי.
26 ההצדקה לפרישת המונח "בן זוג" על בני זוג שאינם נשואים היא באותם מקרים שבהם
27 הכנסתו של בן הזוג נכנסה ל"קופה משפחתית" ושימשה לקיומם של כל בני המשפחה. בעוד
28 שלגבי בני זוג נשואים הדבר הוא בגדר הנחה, ואינו טעון הוכחה, כאשר מדובר במי שאינם
29 נשואים, מדובר בעניין עובדתי שיש לבררו. כשם ששיתוף רכושי בין בני זוג שאינם נשואים
30 מחייב ברור עובדתי בדבר "כוונת שיתוף", כך פסיקת פיצוי לבן הזוג כתלוי מחייבת ברור
31 עובדתי בדבר אורח החיים הכלכלי של בני הזוג, ובדבר קיומה של "קופה משותפת" ממנה
32 השתלמו צרכי המשפחה. כמובן שהקופה המשותפת אינה חייבת להיות קופה ממשית,

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

- 1 בדמות חשבון בנק משותף אליו נכנסות הכנסותיהם של בני הזוג וממנו משולמים כל צרכי
2 הבית, אך יש לכל הפחות להוכיח קיומו של שיתוף כלכלי בהתנהלות השוטפת של בני הזוג.
3
4 בענייננו, אין למעשה כל ממצאים אודות ההתנהלות הכלכלית של בני-הזוג, ומלבד אזכור
5 של הסכמי שכירות, לא מוזכרות אסמכתאות כלשהן שנוגעות להתנהלותם הכלכלית
6 בפועל, להבדיל מכוונותיהם לעתיד.
7 בהיעדר נתונים וממצאים כאמור, יש קושי לסווג את המשיב 4 כתלוי במנוחה.
8
- 9 18. לטעמי, לא די בכוונת המשיב 4 והמנוחה להינשא בעתיד הקרוב כדי להקנות זכות תביעה
10 כתלוי. אמנם החלטה של בני-זוג להינשא אינה שוללת, כשלעצמה, את היותם "ידועים
11 בציבור" עובר לנישואין (ראו והשוו רע"א 9755/04 סיגל ביטון נ' קצין התגמולים [ניתן ביום
12 31.08.2008]). כפי שנפסק שם "לא ניתן ללמוד מהחלטתם של בני-הזוג לבוא במועד כלשהו
13 בעתיד, בברית הנישואים, כי לא היה בכוונתם להיחשב ל"ידועים בציבור" עד למועד זה"
14 (פסקה 22 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה א' ריבלין). אך מנגד, הכוונה לעתיד
15 והמחויבות העתידית אינם מספיקים לטעמי לצורך זכאות בן-הזוג לפיצויים כתלוי.
16 מערכת היחסים בין בני-הזוג, כפי שהייתה בפועל עובר לפטירה, היא שצריכה לעמוד
17 לבדיקה לצורך הכרה בתביעת תלוי.
18
- 19 19. במקרה שלפנינו, לא הוכיח המשיב כי התקיימה מערכת יחסים של תלות בפועל, ועל כן יש
20 לקבל את הערעור.
21 נוכח מסקנתי זו, אינני נדרשת לטענות נוספות של המערערת בקשר למשיב 4. אציין עם
22 זאת, כי לא מצאתי ממש בטענות בדבר מניעות המשיב 4 מלתבוע פיצויים בגין החתימה
23 על שטר הסילוק. בעניין זה מקובלת עלי הנמקתו של בית משפט השלום, על כל חלקיה.
24 אכן, השטר נחתם במסגרת תביעת המשיב 4 בגין נזקי הגוף שנגרמו לו. תביעתו כתלוי היא
25 תביעה עצמאית, בגין עילה שונה - הפסדי הממון שנגרמו לו כתוצאה ממות המנוחה. במצב
26 דברים זה, ולאור מכלול הנסיבות עליהן עמד בית משפט השלום, אין ממש בטענת
27 המניעות.
28
- 29 20. גם לעניין שכרה של המנוחה, לא מצאתי מקום להתערב בקביעתו של בית משפט השלום.
30 מדובר בממצא עובדתי של הערכאה המבררת, שנקבע בהתבסס על הראיות שהובאו בפני
31 בית המשפט, הן לגבי ההשתכרות בהווה והן לגבי אופק הקידום. גובה השכר שקבע בית
32 המשפט הוא אמנם פרי אומדנה, אך מדובר באומדנה סבירה והגיונית בנסיבות העניין.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

1 המערערת קובלת על כך שלמנוחה שנוקפה תוספת שכר של 38.6% תוך 3 שנים, אך יש
2 לזכור כי מדובר בתוספת קבועה עד תום תקופת ההשתכרות ולא בתוספת מדורגת. אומדנה
3 לפיה שכרה הממוצע של המנוחה לעתיד, לאורך עשרות שנות השתכרות, היה גבוה ב-
4 38.6% משכרה בגיל 28, שעה שעדיין לא השלימה את לימודי התואר השני, אין בה שגגה
5 המצדיקה התערבות ערכאת הערעור.
6 גם הטענות הנוגעות לחישוב הפסדי הפנסיה של המנוחה אינן מצדיקות התערבות.
7 לבסוף, הטענות לגבי חישוב הפיצוי למשיב 4 כתלוי, אינן טעונות בחינה נוכח התוצאה
8 אליה הגעתי ביחס למשיב 4.
9
10 21. סוף דבר, אציע לחבריי לקבל את הערעור בנוגע לקביעה כי משיב 4 זכאי לפיצוי כבן-זוג
11 שהיה תלוי במנוחה.
12 כפועל יוצא מכך, אציע לבטל את הקיזוז של תביעת התלויים מתביעת העיזבון ולחשב את
13 תביעת העיזבון לפי הלכת פינץ [ע"א 10990/05 דוד פינץ נ' הראל חברה לביטוח בע"מ (ניתן
14 ביום 11.04.2006)].
15
16 בנסיבות העניין, אציע כי כל אחד מהצדדים יישא בהוצאותיו.
17
18

24 גאולה לוי, שופטת

25
26
27
28
29

כב' השופט א' ואגו – ס. הנשיאה:

אני מסכים.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

1
2
3
4
5
6
7

אריאל ואגו, סגן הנשיאה

8
9
10

כב' השופט ג' גדעון:

אני מסכים.

גד גדעון, שופט

11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24

הוחלט כאמור בפסק דינה של כב' השופטת ג' לוי.

ב"כ המערערת וב"כ המשיבים 2-3 יגישו פסיקתא בעניין היקף הפיצוי למשיבים 2-3 נוכח ביטול הקיזוז של תביעת התלויים וחישוב תביעת העיזבון בהתאם לסעיף 21 לעיל. הפסיקתא תוגש תוך 7 ימים. אין צו להוצאות.

מתירים פרסום פסק הדין, בהשמטת כל הפרטים המזהים.

ניתן היום, י"א תמוז תשפ"א, 21 יוני 2021, בהעדר הצדדים.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 6901-10-20 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוחה מ.ש. ז"ל

גאולה לוינ, שופטת

גד גדעון, שופט

אריאל ואגון,
סגן הנשיאה, אב"ד

1
2